

מפי חברי מ.

זאב אורפז ז"ל

נולד ב-ל' אב תש"י 25/8 1949 בקבוץ שמיר.
נפל ב-כ"ה תשרי תשל"ד 21/10 1973 בקרב על מיטורי
בקרבת האגם תמסח והחווה הסינית ע"י התעלה.
לחם כשריונאי במלחמת יום הכפורים בבלימה ובפריצה.

מתוך גלויותיו האחרונות משדה הקרב.

18/10 1973 "...עברתי כמה דבריה איומים, כשחבריה נהרגו על ידי, זה דבר אכזרי בצורה האבסורדית ביותר שאפשר לתאר.
אני מקווה בכל לב שלא אגיע למצביה כאלה.
אבל כעת אני במקום בטוח, ויש כל הסיכויים שכך זה ימשך עד הסוף, בקיצור אין לך מה לדאוג.
המורל אצלי גבוה (בהתחשב בנסיבות) אני חי פשוטו כמשמעו.
אני בריא ושלה מבחינה גופנית ונפשית...."

20/10 1973 -- בגלויה האחרונה ממנו כתוב:
"...אני מקווה שבבית הכל בסדר.

פה המצב שקט ורגוע יותר, הולך ונעשה בטוח.
מדבריה כבר על הפסקת אש, כמובן שזה משמח את כלנו פה.
אני מת כבר לגמור עך זה.
כידוע לך אני שונא מלחמות.

המלחמה האכזרית הזאת עוד חיזקה בי את השנאה הזו.
חוץ מכל זה אני מחכה ומצפה בכליון עיניים לסינוח הסופי ולשחרור....."

זאבי בננו האהוב.

לאחי.

כואב לי כל כך

לפתע נתפס

וחתך כמו סכין

או ! קשה להבין

זה כל כך לא צודק

למה ? אני זועקת

בתחילת חייו

בתחילת אושרו

אני לא מסכימה

אני לא רוצה.

מי הם ? הגורמים לזה?

אנשים המשחקים

בלוחות שחמט

ולא מרגישים מהו

אדם יקר לאוהביו.

למה אנשים שכואבים

לא זועקים זעקתם ?

הן יש כל כך הרבה

בודדים, דווייגים.

מתי כל הכאב יפסק ?

מתי ?

זאבי היקר

אתה חי בי

כולך בתוכי

אתה חי בין אוהביך

לעולמיים.

שרה

=====

רגיש ועדיין נפש היית, אוהב אדם ומוכן תמיד

לעזור לאחרים. מקורי היית ופוטנציה

עצומה שכנה כך ועמדה להתפרץ.

כשהמצאת את משחק הכנות (דינמיקה קבוצתית)

קבעת שזה רק התחלה ועוד ידך גמורה.

למרות שכל כך השתוקקת, לא זכית לראותו

כמוצו מוגמר (אחרי שנכנס למחזור של יצור

בגרמניה ובצרפת) דגמיה הגיעו ארצה מספר

ימים אחרי נפילתך.

התהלכת עם רעיונות מקוריים בפילוסופיה

ובחקר נפש האדם, התלבטת באפשרות איך

להגיע לכך להטב אשר לאדם.

חלק מרעיונותיך בטאת בצורה טכמטית

ביומניך שהתמדת בכתיבתם בשנותיך האחרונות

לחיך הקצריים.

למרות שאיפותיך לא הטפקת לזכות לחיי אושר

אישיים בחיך הקצריים.

התלבטת לאחרונה בבעיות כתיבה: איך תוכל

למסור לאחרים בצורה מובנת לכל את רעיונותיך

כמעט שיצאת לדרך המלך.

הרגשת בפנימיותך כח יצירתי מקורי שעומד

לפרוץ, והתכוונת להביא את תוכניותיך לידי

לידי מימוש. אבל הגורל המר הנמהר רצה

אחרת, וככה נקטפת בדמלימך.

בביקורך האחרון בבית ההורים בר"ש שתינו

לחיך עם מלאות לך 24 אביבים, לא תיארונו

לעצמנו שזאת פגישתנו האחרונה, ושאתה שכל

כך שנאת אלימות ומלחמות, היות ואהבת את

האדם ולמענו חשבת והתכוונת למסור מעצמך ומכשרונך תפול קרבן

בין הראשונים. עם קריאת יומניך נוכחנו שוב שאהבת את נורף

הקבוץ בו נולדת, גדלת והתחנכת; כמו כן חשבת את עצמך מושרש בישראל

בה תכונת להביא לידי מימוש את רעיונותיך המקוריים.

בזמנו התנדבת לשריון, למלחמה רצת בין הראשונים בכדי לא לאחר

להלחם יחד עם יחידתך, כטנקיסט נפלת שדור בשדה המערכה להגנת הער

והמדינה. מסור היית למשפחתך. קשה להתנחל. לנצח נזכרך. (ההורים)

אני זוכרת אותך במוסד החינוכי בשעורי המתמטיקה, בין הראשונים פתרת את הרגילי החשבון, והמשוואות המטובכות; אך כשנשאלת כיצד? באיזה דרך? קשה היה לך להסביר, פשוט אמרת "הרי זה כה פשוט". מה הבעיה? במעבדה היה זאבי המסוכן מכולנו. כשהיינו נכנסים למעבדה, לשעורי הכימיה, היה נדלק האור האדום, עוד לא הספקנו להתישב וזאבי כבר היה עטוף בנסיונות פוטיים משלו. החל בהמצאות שונות ומשונות וכלה במעשי קונדס מטוכנים. ומי לא זוכר את זאבי שקוע בלוח השחמט. את צפונות לבו וכושר מחשבתו של זאבי הכרת לדווקא בשנתיים האחרונות כשהיינו קרובים יותר, ונגלה לי עולמך וגלגלך. כדי לדעת את שהיה בזאבי, ואת עולמו המלא, צריך היה להכירו לשבת עמו שעות ולשוחח, ובעיקר להקשיב ולנסות להבין את כל התגליות הפילוסופיות שלו.

זאבי ידע לעזור ברגעים קשים של משבר, הוא היה מקשיב, מגיח יד על השכח, מביט מבט ירוק ועמוק, מביין ומנסה להציע פתרונות. וכזאבי היה אומר "יהיה טוב" לא היתה זו מלה שגרתית כי לזאבי אפשר היה להאמין שבאמת יהיה טוב.

וכותבת לי ידידה: "זאבי חמיד אמר לי שהוא במוח שאסתר טוב בצבא, חבל רק שאז לא ידע כמה שלא אסתר בלי מילות העידוד שלו. בלי הפגישות הארוכות איתו.

וזאבי ברגעיו הקשים, בלבטיו כאשר יצא לבדו העירה. היו רגעים של התמודדות עם הבדידות, ורגעי אושר על תגלית חדשה שנבנתה במחשבות של שעות ארוכות.

זאבי חיפש אשה "אני מחפש אחת שתהיה בעלת אינטלקט, שתוכל לבנות עמי ביחד ולהיות שותפה לעבודתי, ועם זאת שתהיה אשה". ושנינו ידענו במה המדובר.

הוא הספיק רק להפיץ משחק פרי המצאתו שנושאו היה "יחסי אנוש" נושא שהשקיע בו מחשבה רבה.

קשה לספר את שהיה זאבי, אותו צריך היה להכיר מקרוב, בשיחות של ארבע עיניים, בכדי לדעת את דמותו ואת שמתחולל בה. והוא היה בראשיתה של דרך להביא את שיש בו לידיעת הרבים. בליבינו הקרובים אליך חשאר חי לתמיד; לעדי עד.

=====

מתוך מכתב של מורה-ישראל אופנהיימר.

.....דמותו חוזרת ומתייצבת ללא הרף לנגד עיני כפי שאיתנו בכל חיוניותו ופקחותו וקשה להשליח עם הרעיון שכל זה גז ואיננו..

כמה חבל לי על זאביק שהלך..

!! לבטח היינו נשארים זריח זה לזה, זאביק ואני, סגורים כל אחד

בחוגו החברתי, לולא חברנו יחד בעבודה בצוות אחד במדגה.

נדמה לי שלמדתי להכירו. בתחילה היה מעין חניך בעבודה, למד.

אחר כך כשותף שווה בזכויות וחובות.

תחילה למדתי להכירו, אחר למדתי להוקירו, לבסוף למדתי לחבבו.

וכלל איני יודע אם כל זה היה בבחינת תהליך הדדי.

אמרתי שחיבבתי את זאביק, אבל הוא מעולם לא השתדל להתחבב על

הבריות, אף פעם לא התאמץ לשאת חן.

הרבינו להתנצח, היה בר פלוגתא בכל נושא. דעתך היה ולא נטה לוותר

ולסגת תמיד נימוקיו אתו. בהגיון ומתוך שכנוע פנימי.

כעת משמהרהר אני בדבר אני מסופק אם זאביק ראה עצמו כאינטלקטואל.

אעפ"כ נראה לי שאני מכיר מעט אנשים להם יאתה הגדרה זו כפי שיאה

היא לזאביק וללא מרכאות.

כשהכרתיו היה זה אדם צעיר שסיים חובותיו למדינה ועמד לפני

העשייה לעצמו, ואת זה הוא רצה לעשות מתוך שיקול דעת, התבוננות

לימוד, רק לא ללכת בתלי, רק לא עם פתרונות קליים ודריכה בעקבות

כל הקודמים לו. לבד ומתוך בחינה מדוקדקת של תורות ופילוסופיות,

ללמוד, לבדוק ולקייח.

זאביק לא אהב את הצבא,

הוא היה אמיתי ולא מאלה שתמיד יש תחת לשונה סיסמאות שלוח

חגיגיות. הגיונו וערכיו נגדו את התופעה הזאת של צבאיות ומלחמה

אך לא ערערו על כורח האין ברירה.

את חובותיו למדינה הוא מלא עד תי. עד תח... .

אני נושא עימי זכרונות יפיה ושמחיה על זאבי.

כה חבל וכה צר לי עליו... ."

קטעים מיומנו של זאבי ז"ל

5.6.73

... שוב פעם עלי להזכיר לעצמי שנועדתי לכתוב וזהו.

אני שוב מרגיש שהפילוסופיה זוהי אוננות רוחנית, ובכלל כל

ההתיחסות של האדם לעצמו כאוביקט יש בה הרבה מהאוננות.

18.6.73 האמונה באפשרות הקשר עם אנשים או הבחירה באפשרות הזאת

חוללה בי את כל השינויים שציפיתי להם: אני שוב מרגיש כבן

אדם, ולא כאיזה אשח קפקאי מנותק, תלוש, מנוכר, ומיותר. אני אוהב וחי.

זאבי כפי שהכרתי אותו: מוצק, הוגה ומחייך אל העולה, שהוא אכזרי הרבה יותר מכפי שזאבי ראה אותו.

בקבוץ, אצלנו בחדר, על הדשא, בפרדס ועל שפת הבריכה חיינו יחדיו חוויות של עולה לא ישכחו מלבי ומזכרוני.

זאבי שיתף אותי ואחר כך גם את מרל ברעיונותיו האישיות, כבבעיות שברומו של עולה במדעי הפטיכולוגיה והפילוסופיה.

כשדננו בבעיות שלי, או באשר למרל ולי, תמיד היה זאבי פתוח ומבין. יותר מכל אחד אחר. הוא היה שונה ועל כך הערכנו וחיבבנו אותו תמיד. כך גם נחבבהו לעולה ועד.

חוש ההומור החריף, ההבנה העמוקה/שמתוך ידידות והרצון להעניק לידידיו את הטוב שבליבו ובשכלו הקנו לו ייחוד בין ידידינו.

זאבי הבטיח לבא ולבקר אותי באר"ב. הוא דיבר על תוכניותיו האישיות, הבנייה העצמית/של אישיותו דרך מחשבה ויצירה עמקנית. והנה דוקא מי שהעמיד צפן לו... נעדר באמצע הדרך.

אין דבר שיכול להצדיק את העובדה שזאבי אינו איתנו. הוא שגא את כלי הפלדה, כל ישותו אמרה שלוח.

ודווקא הוא... עי כל תוכניותיו, עי הכתיבה וההגות שהשקיע כדי לבנות לעצמו עולה טוב יותר, שלאחר מכן יקוין על אחריה.

הוא שמוכן היה לעזור ולהוציא את ידידיו ממעגלי קסמים חסרי פתרון.

הדמיון שהפגין בשעורי הפיסיקה והמתמטיקה, העמקנות ההומנית שאין נחמה לאובדנה. כל מה שהיה זאבי עבורנו ידידיו ועבורכם נאמן בגין גורל אכזר, לזכרונות שישארו אתנו תמיד.

אולי הזכרונות יאירו את דרכי בחשכת אבל שאין לו ניחומים. לנו יאיר נרו תמיד.

שלכם שלמה ומרל

=====

מתוך יומנו (של זאבי ז"ל)

1.8.73

... מהיום, בכל מצב שאני לא שלי עי עצמי ועי מה שאני עושה או עי המצבים שבהם אני נקלע, תמיד אומר לעצמי את המשפט הזה:

אני יודע שאני אמות, וזה נותן לי את הכוח לחיות (את עצמי).

16.8.73. לעתים עוליה בי געגועים עזים לעבר, למקום שהוא שורש החיים שלי. אני שונא את העיר אבל אני זקוק לה כרגע.

"...אשר יגורתי בא.

מעולם לא הרגשתי תבוסה נוראית כזו.

שוח רעיון בעולם לא שוה את זאבי....

אני מרגיש כיתור מלחמה, שאיבד את אחיו התאור.

מהיום הראשון של המלחמה, תיארתי לי היכן שזאבי נמצא,

והייתי בחרדה מתמדת.....

....אני זוכר את השיחות שלנו כשהייתי בקיץ בבית.

כשהראשון לפגוש אותי היה זאבי והוא גח שבא להפרד ממני בלילה

האחרון. ידוע יחסו לאלימות ולמלחמה דבר זה עושה את הגלולה מרה

עוד יותר, ובלתי אפשרית לבלוע.

אינני כותב לכה כדי לנחם או להתנחם (זה בין כה וכה בלתי אפשרי)

אלא יש לי צורך להשתתף ולשתף אותכם במחשבות והרגשות הטובות

את זאבי.

זאבי מסמל בשבילי את המאבק הבלתי מתפשר לחיפוש ועיצוב האישיות

וה"אני". בזה היה הוא קרוב מאד לבעיות שהעסיקו אותי.

אך אם אני בחרתי ללכת בדרך הלמוד באוניברסיטה, הרי זאבי בחר

בדרך הקשה של עבודה עצמית, לבטיח פנימיים בינו לבין עצמו,

כשהוא לבד יוצר רעיונות, מבקר אותם, משנה אותם ומקבל אותם.

בשבילו היה חשוב מאד ליצור את הדרך באופן עצמאי, ולכן יצא את

מסגרת הקבוע, ובחר לחיות בבידוד יחסית, ולבודד את עצמו פחות או

יותר מהשפעות חיצוניות.

באחת משיחותינו הוא אמר לי שיש לו צורך להתבטא בכתיבה, ואני בטוח

שאם היה מגיע לשלוח נפשיית מסוימת, היה עושה זאת.

הספקות שמגיע זאבי ביומן לגבי המלחמה עושים את נפילתו יותר קשה

לקבל, ולי גורמים למרירות.....

אני מתקשה לחשוב על זאבי במסגרת זכרונות. הכל כאילו נמשך כרגיל

אבל בעצם חל איזה שינוי שקשה להגדירו.

מין ספק מכרסם במשמעות של רעיונות שזאבי טיפח, והנה הם מתנפלים

במלחמה אחת.

אצלי זאבי נשאר וישאר תמיד כמו שהוא.....

מתוך יומנו של זאבי ז"ל

16.8.73

אני מרגיש שכל מה שאני רוצה זה לבנות לי בית ומשפחה קרוב
לטבע ולנוף מוריק, מים, עצים וטלעים.

...את זאבי פגשתי לראשונה בשלהי החורף שעבר כשביקש להצטרף למפגשי של "דינמיקה קבוצתית" שהתקיימו בביתי, כשהמשתתפים ברובם אמנים צעירים.

בפגישות מעין אלו נוהגים האנשים לטפר אודות עצמם, לבטיחה, כמיהותיהם וציפיותיהם.

זאבי בלט מיד בכוחו החשיבה הבלתי רגיל שלו, ברעיונותיו המקוריים, בלבביותו ובצמאון ללמוד ולחיות חיות.

זאב נטל על עצמו משימה קשה לסלול לו דרך חיים משלו, תוך כדי התיסרות עצמית וחיפושיה בלתי פוסקים אחרי הערכים שיבטאו את האמת שלו. תוך כדי מאבקו הקשה והכאוב, לעיתים רקח יחסי אנוש מיוחדים במינם, הצליח לחוות את חוויית היצירה וכן גראה היה שידע ליהנות ממסיבות חברתיות בעיר.

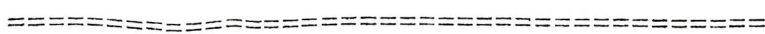
באישיותו הבלתי רגילה ותק מיד את כל חברי הקבוצה שחיפשו את קרבתו ורצו להעמיק את המפגש עמו.

היתה לי הרגשה שזאב שוחח עדיין בין זרמי המבוא לחייו וטרם התחיל לעלעל בדפי הפרק הראשון.

מה יש להוטיף ?

ההכרות ביננו נמשכה מספר חודשים בלבד אך הותירה בלבבות אחרים משקע עמוק וחוויה מיוחדת במינה.

אני מקווה שהצלחתי לבטא מעט מזעיר מן הצער והכאב ולהעביר אליכם שמץ מרגשות השתתפות עמכם בימים הנוראים והשעות האינזומות האלו...

"אמרות" מתוך כתביו של זאבי ז"ל

הוא היה מודע את זה כי את דרכו יפלט לו לבד, וזה נתן לו כח צדיד. האורות כבדו, אך נשמתו המשיכה לבעור ללא אור.

אני מבין ומרגיש, שלטפן על עצמי זו לא פלישה לפנימיות שלי, אלא פשוט יצירת קשר; ברגע שאני חש בקיום העולה הפנימי שלי, אני מאמין גם בקיום החיצוני.

אני רוצה לכתוב ברור ככל האפשר, קצר ככל האפשר, עמוק ככל האפשר. הרעיונות העיקריים שלי הם: נצחון האני על המוות ועל העבר, אופטימיות בחיי אדם עם עצמו ויכולת ליצור קשרים ממושגים עם הזולת. הניתוק, הניכור, הזרות - אלה ייוצגו אצלי כעיוות זמני ולא נצחי.

בקיצור, יצירתי תהיה שיר הלל לאנושי, ולא הספד.

אני קוראת לך בשם אשר לשמיעתו תמיד עגית
אני קוראת לך בשם שבו אחקת או בנית
כששמך ושמי מרוקמיים לעד בקסת בשמיים
ועם הכוכבים ואגלי החל בעשב
עם כל אשר הוא שאלה תשובה קריאה וקשב.
עם כל אשר הוא ידידות
עם כל אשר אסור אף פעם לו למות
אתה אינך עונה ואינך לוחש עוד בעינייך מושפלות מדוע ?
אינך זמיץ אל האמת כמו תמיד אתה שותק !
אולי אתה מונח בחיק הליל קרוע ועייף מחיות
אולי אתה בוכה וכמו תינוק רוצה הביתה
אולי אתה שולח יד ואין עוד איש שם לידך
אולי אתה פוחד, וכל הכוכבים קורצים לך ואתה גרוע
אולי אתה פתאום יודע את כל אשר רצית שנדע יחד
אולי אתה כבר מת, אולי אתה עוד חי כל כך כמו שכתבת לי
שאתה שמח שאתה חי כל כך ולא שוכח את התמונות של שגאל בגלל הצבעים
את המוזיקה של קט טייבנס ואת היים והמיים היורדים אתה לא שוכח ?
את התקווה שלך לחיות אתה אינך שוכח נכון ?
אתה מה שקראנו אור וצל. איך אהבנו את האור וקיבלנו את הצל
בהשלמה ואהבנו את כל זה ביחד.

אתה תחזור אולי מחר מחייך
ואיך נצחק קצת עייפיים מהכל, אני אספר לך אסור לנו לבזבז כלום
עכשיו. שום מילה ושתיקה ורגש לא לכלוא ולא לתת לשקר לקבור ולעמוד
מול הכל.
הן לא נמות יקר. אתה עוד לא אבדת, אתה עוד חי ובתוכי אתה תחיה
גם אם אתה כבר מת.
ובחרנו בחיים ביחד ולחוד כל פעם מחדש.
אני כותבת ולא אשלח לך, אני אתן לך לקרא כשתחזור.
אני יותר מדי פוחדת.

=====

"אמרות" מתוך כתביו של זאבי ז"ל

אני רוצה לעוף, אני רוצה לשקוע מטה מטה, להיעלם, להפוך לכלום,
אני רוצה לרצות, אני רוצה לחיות.

-בקשר למוות הבנתי סופית: ניצחתי אותו, פשוט אין לו כל משמעות כלפיי.

(מתוך מכתב לעפרה) על זאבי ז"ל / רח אבירה (חבר צעיר).

עומד לו טנק קטן בתוך ים חולות צהוב, ועשן חבר לא עולה ממנו.
הוא כולו שחור מן הנשמות שעלו ממנו, וזאביק בפניה.
מה מצא שם? והרי קשה לכתוב שם. המקור צר ואף רעש המכוונה
מפריע להתרכז. השקט שמסביב, הוא כנראה שמכריח את זאביק
להשאר וישם וקושרו בשלשלאות נצח אל הטנק.

.....כשנתקל בבעיה מיד נעמד ולא זז. העולם מסביבו מחוגג
נעיה לזאביק כאילו זה לא נוגע, הוא עומד בתוך הזרם ואינו שוחה
נגדו, ואף אינו מתקדח, אצלו מחוגג השעון הר חסרי משמעות.
מכיוון שהוא נצח את המוות. למעשה אין המות חשוב למת, אלא הוא
נורא רק לפי שנשאר אחריו. לפי דברי זאביק חובה עליך לחיות כחיה
כאלו אין מות בעולם. כל זה הוא משתדל להוכיח באמצעות
ספרים שונים, שמצדיקים אותו. אכן צריך לחבל בשעון הפנימי, פשוט
לא למתוח אותו ביום שני שבשבוע לפני שאתה הולך לישון.
חזקה עליו שלא יפעל גם בשאר ימי השבוע. אז יושב לו זאביק ללא
שעון וחי בין רגע לרגע הבא, כאשר שור דבר אינו דוחק אלא צריך ללכת
לאט לאט, לשקול, לפתור ולהבין. אף אם יש לך מטרה בחיך מלבד האשר
לטענתו של זאביק האשר זה ענין של גוזליים, הבעיה פשוטה צריך רק ל
למלא חוריה. הוא הכין לעצמו מלאי שלחורים כדי שהגוזל יטעל
אצלו יומם ולילה.

למשל בענין הכתיבה, חובה עליך לבשל את עצמך על אש קטנה ולבחון את
הבעיה, ואם צריך לפעמיים גם להפטיק לחיות לזמן מה, אין דבר, זה לא נורא
באם הוא מקדח את ה"אני" אל מימושו.

.....זאביק מתערב רגשית בכל שיחה, ומנסה ללמוד מכל אדם.
הוא נאלץ להודות שזוהי דרך קשה לנהל מאבק.
הוא משתדל לא לבזוז אף דקה, בכל מצב ובכל מקור השיחה קולחת
וחודרת עניינית. זאביק מתכוון לכתיבה ומופיעה המלחמה...
הרי לא מדובר בסתם אדם הכותב את רגשותיו בזה הרגע, אלא ברומן
הגדול של זאביק מדובר, משהו שיהיה אפילו יותר גדול מדוסטויבסקי
רומן שבו יתגלה לכל אדם בר דעת שהפתרון לכל נעוץ אצלו עמוק
בפניה מעבר למחיצות ומסיכות, והתשובה לכל השאלות נעוצה במיפוי
המח של האדם.

זאביק לא התכוון לכתוב את הדברים הפשוטים אלא כחלקמן העולם.
הלא כל הדברים הללו נמצאים מתחת לפני השטח. מי שיקרא את
הרומן ימצא שמדובר באנשים פשוטים לגמרי, שהתנהגותם רגילה לגמרי
ואין קוריה אחת מעשים יוצאי דופן, רק מעטים הם בדרכם אל האשר.

לא הייתי צריך לומר לה את מה שאמרתי.

ידידת הדלת כאילו נעה מעצמה כשעברתי

אחר ידך.

ולא יכולתי לעמוד מול שתיקתך.

רציתי רק לשאול איך אתה טובה את הדלת בביתך

למה טדוקות שפתיך, כמה סיגוריות אתה מעשן ביממה

אם אתה חולה חלומות אל העבר

אם באמת אינך רוצה דבר

כשאתה שותק

באיזה אופן סופי כל כך

אור הצהריים כזכוכית מתבהק על צנארה.

לא התכוונתי לצעוק את שתיקתך.

ידידת הדלת כאילו נעה מעצמה. דבר לא נע

בירוק הקפוא של מבטך

לאחור, אם לא השארת משהו

אם לא השארת

משהו.

קטעים מתוך כתביו של זאב אורפז ז"ל

פרפרית

מתוך קטע סיפורי

מעל לכל היא מרחפת

על הכל היא שח צוחקת

קדמה ימה וצפונה

כיוונה הן לא אדע

את הכל רוצה לחבוק היא

אך האין הוא מזונה

זאת הנפש מי ידע

צפונותיה כיוונה.

.... הוא ישב על הדשא שלידי בית הוריו

והביט על המראה הנפלא:

הירוק של השדות, הכחול של בריכות הדיג

ולמעלה: הגוף הפראי והקדור של דולמן

הנחליים המרופדיים שיחי פטל, ובמרכז

הקייבון עץ זכר החגייה, המטיבות ואלף

הדבריה.

פתאום זה נתן בו תחושה של שמחת חיים

אמיתית ועמוקה כל כך.

תמיד אהב את הפשטות ואת העשייה, למרות שרק ברגעים בודדים זכה

להגיע לכך. שמחת חיים פשוטה אבל שורשית, היא שמשכה אותו והיתה

חסרה לו עתה. הוא שאף למרחב אנושי, הוא שאף למרחב פנימי.

זאב אורפז ז"ל | מטעותיו של מתתיהו אל חוך עצמו (סיפור) 18/10
(נמצא בטנק גרוד 407 יחד עם יומן מלחמה)

מתתיהו הביט דרך החלון והרגיש הנאה מוזרה למראה הגשח היוורד.
שכב על מטתו כשעיניו פקוחות ומנטו מופנה פנימה.
המחשבות התחילו להתרוצץ במוחו, חשב על גשיח (זה היה הדבר שחטר לו ביותר, והעיק ביותר על ליבו).
חשב על רותי, ראה אותה ערומה כשהיא עוגבת ואוהבת אותו.
מחשבה זו הטעירה את דעתו יותר מבכל יור, עד שנגע.
הוא ניסה לחדור אל עצמו ולהבין מה שיש בחביוני גשמתו.
אבל תמיד הרגיש הרגשה של נפילה בגלל החדירה העמוקה, ועדיין לא למד להתגבר על אותן הנפילות.
עתידו הלא ברור יצר לפעמים בליבו חשש, אבל באיזו נקודה בתוכו ידע שיצא מזה טוב ושלה. הוא חש רעב ובצורה מכנית הכין לעצמו משהו, כולו שקוע במחשבות. הוא חשב: מה היה? מה יהיה? מה מתחולל כרגע בתוכו? לאן זורמת גשמתו? על איזה גל הוא רוכב? ולאן יוליך אותו הגל הרח הזה? לפעמים לאחר נפילות ומשבריה רבים היה מגיע לאיזה רגע של התפעמות גדולה ועשירה, אבל הוא ניסה להפוך אותו למשמעות הולכת וגדלה עד שאותו רגע פירק אותו.
בדרך כלל היה שורק או יושב ומעשן תוך ציפיה להתפעמות הפנימית. הוא ניסה להבין את עצמו עד לשורשי מהותו ועד כדי עצירה פנימית. למחרת קם בהרגשה איומה של כשלון שהשקיע אותו בתוך עצמו.
הוא מצא עצמו מפחד מהחברה הרבה יותר ממה ששיער, ואז קרא לעזרתו את הפסיכולוגיה ולא מכבר עזב אותה.
איפה שהוא האמין ששורש כל בעיותיו טמון באותה תקרית בעבר שאהובתו עזבה אותו, הוא היה מרוגז.
למחרת צלצל הטלפון יוסי ידידו היה מעבר לקו. קולו היה נפול ורציני מה קרה? שאל מתתיהו, ויוסי ענה לו שידידה המשותף יעקב נהרג. ידיעה זו השאירה את מתתיהו אדיש בצורה שהפתיעה אותו עצמו.
הוא שאל את עצמו: האם הגעתי כבר לדרגת אטימות כזו שאני לא מרגיש כלום כלפי יעקב חברי לקבוצה? למחרת קם ונסע לקבוץ להלוויה. במשך פגו אליו מספר צעירים צינייח "אתה בא להשתתף בשמחות מה?" מתתיהו השיב במין חיוך נדיב ולא ענה. כשקברו לקבר ולגוניה העטופה בשמיכה, נפער משהו במתתיהו, ופתאום צפה ועלתה במוחו המחשבה: "אני גח אמות" מחשבה זו גרמה לו לשמחה פתאומית והוא לא הניח למה. "אולי אוהב אני את המוות?" שאל את עצמו.

זאב אורפז ז"ל | יומן מלחמה

(דפיה שנמצאו בטנק בו לחם במסגרת גדוד 407 עד ליום 15/10)

" כבר שמונה ימים אני נמצא במצב המיוחד של מלחמה, כשהמצב יוצר אצלי רגשות מיוחדים. אני ממשיך בהתפתחות הפנימית שלי כשהדגש מושם על הנסיון החווייתי (כולל חווייות המלחמה).

ראשית נוצר מצב של אי השלמה, פשוט לא האמנתי שאני במלחמה. מאנתי להשליח בימים הראשונים. נוסף לכך הוצבו בפני בבת אחת מישוריה מהמציאות שלא תמיד הייתי שלח עמה.

בימים הראשונים הייתי במין מצב של הזיות, ובשלב מתקדם הרבה חלומות ומהווייה היו הרגשה של חמימות ובטחון עקב המצב הלא בהיר נוסף לכך העייפות המוגברת תרמה למצב נוח, למצב של ספק מציאות ספק הזיות אשר הפעיל ועורר אצלי רבדיח שהיו רדומים במשך הזמן.

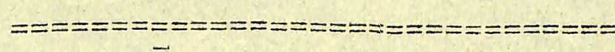
כעבור זמן קצר התגברתי על כל המכשולים הרגשיים בצורה יפה מאד והרגשתי לפתע חזק. אז בא המשבר מהכבילות לאנשיה אשר מציקה לי תמיד.

המלחמה נראית לי כאחד השלבים של הטפשות האנושית. מה שגורח לי מצד אחד לסלידה עמוקה מלהיות בחברה, ומהצד השני היא מחזקת את כוחי כנציג החופש והחירות.

בכמה נקודות התגבשה אצלי הרגשת שייכות לעם ולמדינה. אך ההמצאות זמן רב מדי במסגרת צבאית שברה את רגש האושר המדומה והרצון להיות עם עצמי לבד. הייתי רוצה להיות לבדי בדרגתי.

המצב יוצר אצלי אי השלמה מטויימת עם היותי חלק מדבר שלא בכל אני שלה עמו. כמה שזה לא נעים ביחוד במצב כזה, אבל זאת היא המציאות. אני נוהג ללכת עם חברי עד הסוף, וכאן אני חלש ונכנע לנסיבות.

אבל בדרגתי להגשיר את מטרותי אתגבר על הכל.

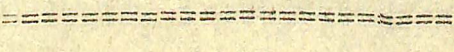

"ללא מטרה" - משל קטן: אילוסטרציה להרהורים על המשמעות והאושר (נמצא בטנק גדוד 407).

הוא פסע בצדדיה מדודים בתוך שדרת הצפצפות כשהמחשבות אינן מרפות ממנו, ומציקות לו. לפתע הריח את עיניו וראה גבעה כשני קילומטר לפניו והוא החליט שהגבעה תשמש לו מטרה והוא לא יחשוב על כלום אלא רק על המטרה.

ובאמת הגביר את צעדיו כשכל מעיניו נתונות לגבעה וכל מחשבותיו מכוונות לזה. גופו ומוחו היו מעתה למעין מכונה הנושאת אותו אל המטרה. לכשהגיע, התבונן לאחור והרגיש טיפוק מוזר.

הוא ליגלג לסיפוק ואמר לעצמו: כמה זה חפשי! צחק מאושר והמשיך.

בהרהורים.

מתוך יומנו:

קשה לי להגדיר את מצבי ואני כבר לא רוצה. רוצה לחיות.